

De gemeente Kockengen en haar veldwachters, 1908 - 1911

K.J. Onderweegs
De la Reystraat 63, 3851 BG Ermelo

Het ontslag van D. Merk als veldwachter van de gemeenten Kockengen en Laag-Nieuwkoop in 1908 was voor burgemeester H.P.F. van Roosendaal Jr aanleiding om een advertentie te plaatsen in het Algemeen Politieblad, de landelijke en de provinciale bladen ter vervulling in de vacature van veldwachter in deze beide gemeenten.¹

Vooraf had de burgemeester toestemming gevraagd aan de Commissaris der Koningin om de nieuw aan te stellen veldwachter ook te mogen benoemen tot gemeente- en waterschapsbode. De Commissaris had hier geen bezwaar tegen, waarna de burgemeester de advertentie kon opstellen.²

Oprichting en groei van de politievakbonden

De salariëring en opleiding van de politie in de vorige eeuw waren beneden alle peil. Het kon dan ook niet uitblijven dat de politie zich ging organiseren, in navolging van de politieke partijen. Het salaris van een politieman lag tussen de f 200 en f 300 per jaar; een rijksveldwachter kreeg over het algemeen iets meer.

Op 22 februari 1887 werd de Algemene Nederlandse Politiebond (ANPB) opgericht, in 1894 de Amsterdamse Politiebond (APB), in 1900 de Rijkspolitievereniging (RPV) en in 1902 de Algemene Bond van Politiepersoneel in Nederland. Deze sloten zich later aan bij de ANPB, de oudste politiebond. De ANPB had vier doelstellingen:

- 1 Verbetering en verheffing van de stand van de politieman in Nederland.
- 2 Aankweken van kameraadschap en onderlinge samenwerking in het belang van de politie en het publiek.
- 3 Verbreiding van meerdere kennis van het politievak, bij de politie zelf en bij het publiek.
- 4 Oprichting van een weduwen- en wezenkas en zo mogelijk van een pensioenfonds voor de leden van de bond, welk doel zij door de meest gepaste middelen tracht te bereiken.

In 1902 was het aantal leden gegroeid tot 3700. De bond stelde een examen in voor een politiediploma, waarvoor in 1900 19 van de 23 kandidaten slaagden. Allengs werd het politiediploma van de bond door diverse gemeenten en provincies erkend. Soms kreeg een politieman een extra toelage van de gemeente van f 25 voor het behalen van dit diploma. Ook beijverde de bond zich voor een betere salariëring van de politie. Menige Commissaris van de Koningin en burgemeester werd bestookt met brieven van de bond om het salaris van het politiepersoneel te verbeteren.³

Sollicitaties en benoeming van een nieuwe veldwachter in Kockengen, 1908

Door de grote werkeloosheid in de crisisjaren en de spanningen in Europa was een vaste baan bij de overheid zeer in trek; er waren dan ook veel sollicitaties naar de veldwachtersbaan in Kockengen en Laag-Nieuwkoop. Waren er in 1881 maar tien sollicitanten, waarvan Merk als eerste op de voordrachtlijst was geplaatst, in 1908 waren het er maar liefst 54.

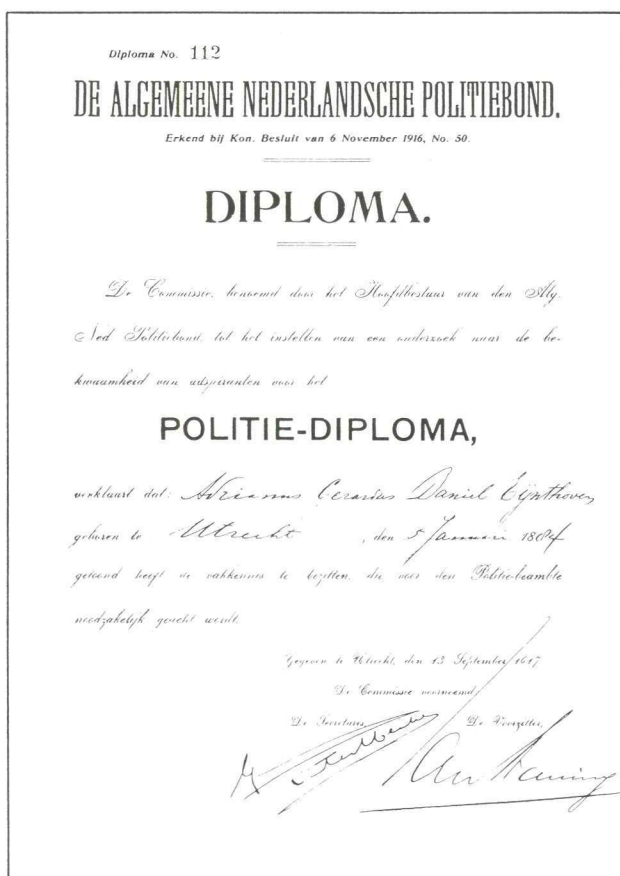
Vermakelijk is het sommige sollicitatiebrieven te lezen. Zo schreef een sollicitant: "Altijd goed gezond, sterk van gestel, ook gaaf en vlug van lichaams deelen. En ben daaglijks gewoon met Boer en Burger om te gaan, vrij van Sterken drank, uitgenomen heb ik geen Politiediploma, maar wel getuigschrift van de levensverzekering . . .".⁴

Behalve marechaussees, rijksveldwachters, veldwachters, agenten van politie en gewezen militairen, ambieerden ook jachtopzieners, een koetsier en een schippersknecht deze functie in Kockengen. Het was voor de burgemeester dan ook moeilijk om uit zo'n groot aantal aanmeldingen een goede keuze te maken. De eerstgenoemde groep kwam het meest in aanmerking. Uit die groep kwamen dan ook drie sollicitanten op de voordrachtlijst te staan.⁵ Als eerste werd Pieter van der Jagt geplaatst, geboren te Piershil (ZH) op 2 maart 1879 en reeds zes jaar dienende bij de Koninklijke Marechaussee te Sluis.⁶

Op de tweede plaats stond Hendrik van Suntenmaartensdijk, oud 30 jaar en gemeenteveldwachter te Rhenen. Op de derde plaats kwam Reijer Korstanje, oud 36 jaar en agent van politie te Amersfoort.⁷ Niet alleen waren de sollicitatiebrief van Van der Jagt en zijn proef-proces-verbaal keurig verzorgd, maar volgens de burgemeester waren de overlegde getuigschriften, de zeer gunstige rapporten en zijn persoonlijke ontmoeting met hem aanleiding geweest om hem als eerste op de voordracht te zetten.

De Commissaris van de Koningin benoemde Van der Jagt per 1 april 1908 tot veldwachter te Kockengen en Laag-Nieuwkoop.

In het schrijven van de burgemeester aan Van der Jagt, waarin hij hem meedeelde dat hij bij de Kantonrechter te Breukelen-Nijenrode de eed moest afleggen, verzocht hij hem tevens om huwelijksaangifte in Oostburg te doen.⁸ Hij was namelijk nog ongehuwd. Aan vrijbuiters hadden zij niets; een gehuwde zou langer in een gemeente blijven. Om zijn taak als veldwachter voor alle wetten te kunnen uitoefenen, dus met algehele opsporingsbevoegdheid, verzocht de burgemeester aan de Minister van Justitie om Van der Jagt een commissie (= akte) als onbezoldigd rijksveldwachter te verlenen. Hoewel de burgemeester het verzoek eerst aan de verkeerde instantie had gestuurd,^{9,10} kreeg P. van der Jagt uiteindelijk toch per 15 mei 1908 zijn aanstelling als onbezoldigd rijksveldwachter.^{11,12}

Afb. 1. Sedert 1900 nam de Algemeene Nederlandse Politiebond een examen af, waaraan een officieel politiediploma was verbonden. Hiernaast - bij wijze van voorbeeld - het diploma van de ANPB, uitgegeven op 13 september 1917 aan de Utrechtse agent van politie A.G.D. Eijthoven.

Baldadigheid en vechtpartijen onder de schooljeugd

Zoals iedere veldwachter kreeg ook Van der Jagt te maken met problemen met de dorpsjeugd. Soms stak daar meer achter dan alleen ondeugendheid.

Het hoofd van de openbare school, C. Kroeske, diende in 1908 een klacht in bij de burgemeester dat jongens van de Christelijke school herhaaldelijk herrie voor zijn woning maakten, tegen de deur traptten en zijn vrouw beleedigen. Hermanus Fokker had bovendien Bertha Spruijt op ergerlijke wijze getrapt. De burgemeester gelastte de veldwachter een onderzoek in te stellen. Die rapporteerde dat er dikwijls vechtpartijen waren tussen de jeugd van verschillende scholen, waartegen het hoofd van de Christelijke school volgens de burgemeester niet voldoende optrad, aangezien het hem aan gezag ontbrak. Op 31 augustus 1908 (koninginnedag) had men op de openbare school feestgevierd. De twee bijzondere scholen hadden principieel geweigerd hieraan mee te werken, hetgeen kwaad bloed had gezet bij de jeugd, resulterende in vechtpartijen.¹³ Omdat hier meer dan alleen baldadigheid in het spel was, verzocht de burgemeester tot vervolging over te gaan, mede om een voorbeeld voor anderen te stellen.¹⁴

Herziening van de instructie voor de gemeenteveldwachters

Op 8 oktober 1908 zond de Commissaris der Koningin per circulaire een herziening van de instructies voor de gemeenteveldwachters aan de burgemeesters.¹⁵ Benadrukt werd onder andere, dat het uitoefenen van een ander bedrijf naast de politiefunctie verboden bleef voor zowel de veldwachters als hun gezinsleden, tenzij in uitzonderingsgevallen na toestemming van de Commissaris. Nevenactiviteiten zouden schade doen aan de verhouding tussen de veldwachter en de ingezetenen, en zijn gezag en onafhankelijkheid ondermijnen.

Vandaar ook dat de burgemeester vergunning moest vragen voor zijn veldwachter om ook als gemeente- en waterschapsbode te mogen fungeren.

De herziening van de instructie werd gepubliceerd in het Provincieblad van 1908 nr. 86. Daarin waren ook tuchtmaatregelen tegen overtredende veldwachters opgenomen.

Problemen met de verkeersveiligheid en een brandje

Dat het verkeer met motorrijtuigen in opkomst was, vertelt ons de Motor- en Rijwielwet van 1906. Het verkeer was zo toegenomen dat de provinciebesturen hun verordeningen moesten intrekken en de regering een landelijke wet invoerde.

B. van Essen kreeg in 1909 een proces-verbaal wegens overtreding van die wet. De weduwe Lindeboom was door een aanrijding, veroorzaakt met de auto van B. van Essen, in het water gevallen. Van Essen was echter bereid haar schadeloos te stellen met f 10 voor de schrik en betaling van de doktersrekening, als er geen vervolging zou plaatsvinden. De burgemeester stelde dan ook voor, de zaak in der minne te schikken. Zo lijkt deze affaire ook afgerond te zijn.¹⁶

Op het moment dat de burgemeester in 1909 bij het plaatsen van een nortonpomp aanwezig was, kwam Th. Voorn onder invloed van sterke drank aanrijden. Hoewel de burgemeester niet had waargenomen dat Voorn inderdaad zelf het voertuig bestuurde, waren er wel twee getuigen die dit gezien hadden. Hij verzocht de ambtenaar van het openbaar ministerie om Voorn streng te straffen om hem zijn frequente drankmisbruik af te leren.¹⁷

De Biscuit Fabriek "De Lindeboom" te Mijdrecht stuurde in 1911 een klacht naar de burgemeester. Een met twee paarden bespannen bestelwagen was te water geraakt omdat een inwoner kledingstukken te drogen had gehangen langs de openbare weg. Doordat het wasgoed heen en weer wapper-

de, was een der paarden geschrokken en opzij gesprongen. Hierdoor raakten beide paarden te water. De firma verzocht de burgemeester om maatregelen, of tenminste de belofte "dat zulks niet weder zal voorkomen, opdat wij voortaan zonder gevaar gerust Uwe Gemeente kunnen doorrijden".¹⁸

In 1910 was er brand op de hofstede van M. van der Neut, in het laatste deel van Spengen. Bij het oliebolbakken was de vlam in de pan geslagen, waardoor het rieten dak van het zomerhuis geheel afbrandde. De op de boerderij aanwezige koeien werden snel in veiligheid gebracht. De hooiberg werd met emmers water goed nat gehouden en bleef gespaard.¹⁹

Ongeregeldheden

Nog steeds had de politie weinig vat op de baldadige jeugd. Gerrit van Vianen kreeg in 1910 een proces-verbaal wegens straatschenderij.²⁰ Hij behoorde tot een groep jongens die het de politie geregeld erg lastig maakte. Waarschuwingen bleven zonder uitwerking. De burgemeester drong erop aan dat deze zaak vervolgd zou worden, omdat het steeds seponeren van zaken tegen jongens onder de 16 jaar de baldadigheid in de hand werkte.²¹

Th.J. Sluis uit Kockengen en C.A. Roeleveld en G.L. Roeleveld uit Wilnis kregen in 1910 een proces-verbaal wegens ernstige en herhaalde baldadigheid.²² Volgens de burgemeester was het "al te bar, dat iemand, wien daartoe door de week, tengevolge zijner zaken, de gelegenheid ontbreekt, des zondagsmiddags nog niet rustig zou kunnen lezen doordat zulke belhamels hem het daglicht ontnemen". Volgens pastoor J. Heerschop, die "ook absoluut geen huis met hen kon houden", hadden zij enkele hoefslagpalen in het water gegooid. Bij de wegenschouw had de burgemeester Sluis nog verboden om bij de gemeentelijke nortpomp water te vermorsen. Hij had zich daarna omgedraaid, maar de secretaris had gezien dat Sluis achter de rug van de burgemeester zijn tong had uitgestoken. Dat was de druppel die de emmer deed overlopen: de burgemeester verzocht strenge vervolging.²³

De baldadigheden bleven doorgaan. In 1911 werd Willem Smaling bekeurd. Herhaaldelijk werd op een woning geschoten, wegwijzers vernield, het openen van de brug onmogelijk gemaakt, zonder dat een dader aan te wijzen was. Toen Smaling werd verdacht van zakkenrollen tijdens de Julianafeesten, dacht de burgemeester zijn kans te kunnen grijpen om hem voor de rechtbank te krijgen.²⁴ De veldwachter had ook al met hem te maken gehad, want er was zo hard op de luiken van diens buurman geslagen dat zijn kinderen wakker geschrokken waren. Volgens de burgemeester kon dat "z.i. groot nadeel berokkenen, wijl de gevolgen van een schrik niet vooruit te berekenen zijn".²⁵ De ambtenaar van het Openbaar Ministerie zag echter toch af van vervolging.²⁶

Vonnissen van de Rechtbank

Diverse processen-verbaal van Van der Jagtleidden wel tot een rechtzaak.

Jan Vrolijk, oud 46 jaar, werd in 1908 wegens bedelarij veroordeeld tot drie dagen hechtenis en tot plaatsing in een Rijkswerkinrichting (in de volksmond 's lands krententuin genoemd) voor de duur van drie jaar.²⁷

In 1910 werden Gijsbert Vos, 42 jaar en Leendert van Ee, 38 jaar, beiden wonende te Driebergen en Albertus Renes, 23 jaar, wonende te Kockengen, wegens diefstal veroordeeld tot gevangenisstraf.²⁸

Een 24-jarige bakkersknecht kreeg in november 1911 zes weken gevangenisstraf wegens ontucht met minderjarigen.²⁹ In 1909 had zich ook al een zedenmisdrijf voorgedaan, waarbij een minderjarig meisje was betrokken.³⁰

Reactie op een zes jaar eerder gedane sollicitatie bij de Rijksveldwacht

Van der Jagt had in 1903 kennelijk gesolliciteerd bij de Rijksveldwacht in Middelburg. De districtscommandant aldaar verzocht de burgemeester in

1909, dus zes jaar later, alsnog om inlichtingen omtrent zijn functioneren en zijn gedrag en of hij in staat was om zelfstandig op te treden.³¹ De burgemeester was vol lof over de veldwachter, maar deelde op diens verzoek mee dat deze van een vervolg op zijn oude sollicitatie afzag.³² Ambtelijke molens maalden ook toen soms zeer langzaam.

Opgave van de inkomsten van de veldwachter

De druk die de politiebond ANPB op de overheid uitoefende om de politie-salarissen te verbeteren, bleef niet zonder uitwerking. In 1910 verzocht de Commissaris van de Koningin aan alle burgemeesters in de provincie Utrecht om een opgave van de namen van de veldwachters, hun salaris en emolumenten en hun nevenbetrekkingen.³³ Voor Van der Jagt gaf de burgemeester van Kockengen en Laag-Nieuwkoop toen de volgende bedragen op:

	Kockengen	Laag-Nieuwkoop
salaris	f 250	f 100
emolumenten	f 60	f 45
gemeentebode	f 30	f 25
waterschapsbode	f 12	f 10
waterschapsbode Spengen	f 20	
waterschapsbode Portengen-Zuideinde	f 12	
	<hr/>	<hr/>
totaal	f 384	f 180

Op 30 augustus 1910 vroeg de Commissaris, op verzoek van de Minister van Binnenlandse Zaken, of de gemeentebesturen de bezoldiging van de veldwachter, met inbegrip van de emolumenten en beloningen verkregen uit nevenbetrekkingen, voldoende achtten. Tevens werd gevraagd of de bezoldiging ook voldoende zou zijn als er alleen bijverdiensten uit gemeentelijke nevenbetrekkingen werden verkregen. Tenslotte wilde de Commissaris weten wat de reden was dat een eventueel te lage bezoldiging werd gehandhaafd.³⁴

In zijn antwoord deelde de burgemeester mee dat, gezien de hogere levensstandaard, een verhoging met minstens f 50 hem gewenst voorkwam, maar dat de gemeenteraad zich hiertegen zeker zou verzetten. Een voorstel om de veldwachter in een pensioenfonds op te nemen werd immers in het verleden ook door de gemeenteraad afgewezen.³⁵

Toch moet er een pensioenvoorziening gekomen zijn. Van der Jagt, inmiddels veldwachter te Nieuwendam, verzocht in november 1913 om het door hem in Kockengen opgebouwde pensioen te mogen behouden.³⁶ De wet op de pensionering van gemeenteambtenaren maakte dit mogelijk. Helaas is het antwoord niet bekend, daar vanaf die tijd door het gemeentebestuur geen brievenboeken meer werden bijgehouden.

Politiehulp voor de Hoogheemraad

Door het Waterschap Bijleveld en de Meerndijk werden verschillende overtredingen geconstateerd van de Keur- of politieverordening van het schap. Na schriftelijke waarschuwingen over het niet opruimen van bomen en struiken op de opstallen en de stroken grond langs de Bijleveld, moesten deze desnoods met behulp van de politie door het schap worden verwijderd. De Hoogheemraad P.H. van den Broeke van Oudenhyn te Utrecht was gemachtigd dit ten uitvoer te brengen. Daar men enig verzet verwachtte, werd gevraagd enkele dagen twee politiemensen ter beschikking te stellen.³⁷ Aan hen werd een financiële beloning toegezegd voor elke geconstateerde overtreding van de Keur- en politieverordening waarop een veroordeling was gevolgd.³⁸ Aan dat verzoek werd voldaan.

Benoeming van Van der Jagt in Rilland-Bath

Veldwachter P. van der Jagt werd in 1911 benoemd in Rilland-Bath.³⁹ Daaruit blijkt wel dat hij zich niet thuis voelde in Kockengen en weer naar Zeeland terugwilde. Het verzoek tot eervol ontslag werd op 17 november 1911 naar de Commissaris van de Koningin gestuurd; het werd hem verleend met ingang van 1 januari 1912 of zoveel eerder als een andere veldwachter zou zijn benoemd.⁴⁰ Op 2 februari 1912 liet de Commissaris weten dat de aan Van der Jagt verleende commissie van onbezoldigd rijksveldwachter was overgeschreven naar diens nieuwe standplaats.⁴¹

Noten

- 1 De delen 1 - 7 in deze serie verschenen in Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 7, nr. 2, blz. 104 - 111; nr. 4, blz. 210 - 217; jaargang 8, nr. 1, blz. 14 - 21; nr. 2, blz. 86 - 93; nr. 4, blz. 201 - 206; jaargang 9, nr. 2, blz. 100 - 106; en nr. 4, blz. 207 - 216.
- 2 Archief van de voormalige Gemeente Kockengen (Gemeentehuis te Breukelen) (verder afgekort als Archief Kockengen), inv. nr. 219. Ingekomen stukken 1908. Daarin: Nr. 531/391, brief van de Commissaris der Koningin aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 6 februari 1908.
- 3 D.J. van der Veen en M.A. Zandbergen, 1987. Honderd jaar politie organisatie in Nederland 1887 - 1987. Utrecht Histosearch 1987. Drukkerij C. Haasbeek, Alphen aan den Rijn, hoofdstuk 2.
- 4 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 114, sollicitatiebrief F. van Eijk, d.d. 19 februari 1908.
- 5 Archief Kockengen, inv. nr. 250. Kopieboek van uitgaande stukken (voorheen Brievenboek geheten) oktober 1903 - november 1908. Daarin: 1908, Nr. 90/152, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Commissaris der Koningin omtrent gemeenteveldwachter, d.d. 6 maart 1908.
- 6 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 114, sollicitatiebrief P. van der Jagt, d.d. 21 februari 1908.
- 7 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Staat van Voordracht d.d. 6 maart 1908.
- 8 Archief Kockengen, inv. nr. 250. Daarin: 1908, Nr. 96/152, brief van de burgemeester van Kockengen aan P. van der Jagt, d.d. 12 maart 1908.
- 9 Archief Kockengen, inv. nr. 250. Daarin: 1908, Nr. 128/228, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Commissaris der Koningin omtrent onbezoldigd rijksveldwachter, d.d. 15 april 1908.
- 10 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 334, brief van de Minister van Justitie aan de burgemeester van Kockengen omtrent onbezoldigd rijksveldwachter, d.d. 14 april 1908.
- 11 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 2400/1702, brief van Commissaris der Koningin aan burgemeester van Kockengen over rijksveldwachters, d.d. 15 mei 1908.
- 12 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Staat van Voordracht d.d. 15 april 1908.
- 13 Zie over de principiële discussie inzake de koninginnedagviering in het begin van de 20ste eeuw ook Tijdschrift Historische Kring Breukelen, jaargang 8(1993), nr. 4, blz. 228.
- 14 Archief Kockengen, inv. nr. 250. Daarin: 1908, Nr. 247/447, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal H. Fokker, d.d. 8 september 1908.
- 15 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 3923, brief van de Commissaris der Koningin aan de burgemeesters in de provincie Utrecht omtrent instructie voor de gemeente-veldwachters, d.d. 8 oktober 1908.
- 16 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1909, Nr. 72/166 en Nr. 80/166, brieven van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal B. van Essen, d.d. 30 maart en 6 april 1909.
- 17 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1909, Nr. 200/500, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen Nijenrode omtrent proces-verbaal Th. Voorn, d.d. 22 november 1909.
- 18 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Daarin: brief van de Biscuit Fabriek "De Lindeboom" aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 10 mei 1911.
- 19 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 46/105, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Commissaris der Koningin omtrent brand, d.d. 18 februari 1910.

- 20 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 29/56, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal G. van Vianen, d.d. 28 januari 1910.
- 21 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 34/56, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal G. van Vianen, d.d. 1 februari 1910.
- 22 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 200/476, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal Th.J. Sluis, d.d. 13 december 1910.
- 23 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 203/476, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal Th. Sluis, d.d. 16 december 1910.
- 24 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1911, Nr. 26/37, brief van de burgemeester van Kockengen aan Ambtenaar OM Kantongerecht te Breukelen-Nijenrode omtrent proces-verbaal W. Smaling, d.d. 20 januari 1911.
- 25 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1911, Nr. 30/37, brief van de burgemeester van Kockengen aan OM Kantongerecht te Breukelen Nijenrode omtrent proces-verbaal W. Smaling, d.d. 26 januari 1911.
- 26 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Ingekomen stukken 1911. Daarin: Nr. 149, brief van de Ambtenaar OM Kantongerecht te Utrecht aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 25 januari 1911.
- 27 Archief Kockengen, inv. nr. 219. Daarin: Nr. 2103, brief van de Officier van Justitie te Utrecht aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 26 oktober 1908.
- 28 Archief Kockengen, inv. nr. 221. Ingekomen stukken 1910. Daarin: Nr. 2069, brief van Officier van Justitie te Utrecht aan burgemeester van Kockengen, d.d. 7 september 1910.
- 29 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Ingekomen stukken 1911. Daarin: Nr. 1648, brief van Officier van Justitie te Utrecht aan burgemeester van Kockengen, d.d. 27 november 1911.
- 30 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin Nr. 131/302, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Officier van Justitie te Utrecht over proces-verbaal c.a. W. Griffioen, d.d. 7 juli 1909. Tevens Archief Kockengen, inv. nr. 220. Daarin: telegram van de Officier van Justitie te Utrecht aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 8 juli 1909.
- 31 Archief Kockengen, inv. nr. 220. Ingekomen stukken 1909. Daarin: Nr. 565, brief van de Districts-Commandant der Rijksveldwacht te Middelburg aan de burgemeester van Kockengen, d.d. 15 maart 1909.
- 32 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Kopieboek van uitgaande stukken (voorheen Brievenboek geheten) december 1908 - 1915. Daarin: 1909, Nr. 71/156, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Inspecteur der Rijksveldwacht te Middelburg, d.d. 22 maart 1909.
- 33 Archief Kockengen, inv. nr. 221. Daarin: Nr. 3670/2488, brief van de Commissaris der Koningin aan de burgemeesters in de provincie Utrecht omtrent bezoldiging gemeenteveldwachters, d.d. 30 juli 1910.
- 34 Archief Kockengen, inv. nr. 221. Daarin: Nr. 4472/2991, brief van de Commissaris der Koningin aan de burgemeesters in de provincie Utrecht omtrent bezoldiging gemeenteveldwachters, d.d. 30 augustus 1910.
- 35 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1910, Nr. 165/367, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Commissaris der Koningin omtrent bezoldiging gemeenteveldwachters, d.d. 5 september 1910.
- 36 Archief Kockengen, inv. nr. 224. Ingekomen stukken 1913. Daarin: Nr. 444, brief van P. van der Jagt aan de gemeenteraad van Kockengen, d.d. 7 november 1913.
- 37 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Daarin: brief van de Hoogheemraad aan de burgemeester van Kockengen omtrent politiehulp, d.d. 20 juli 1911.
- 38 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Daarin: brief van de Hoogheemraad aan de burgemeester van Kockengen omtrent politiehulp, d.d. 29 juli 1911.
- 39 Archief Kockengen, inv. nr. 222. Daarin: nr. 174, brief van de burgemeester van Rilland-Bath aan de burgemeester van Kockengen omtrent gemeenteveldwachter, d.d. 15 november 1911.
- 40 Archief Kockengen, inv. nr. 251. Daarin: 1911, Nr. 228/616, brief van de burgemeester van Kockengen aan de Commissaris der Koningin omtrent gemeenteveldwachter, d.d. 17 november 1911.
- 41 Archief Kockengen, inv. nr. 223. Ingekomen stukken 1912. Daarin: Nr. 488/366, brief van Commissaris der Koningin aan burgemeester van Kockengen, d.d. 2 februari 1912.